

ความรับผิดชอบของผู้ใหญ่

ตอนที่ ๑. มอบทรัพย์สินไว้ในสมัย

ตอนที่ ๒. จัดให้มีคูครองที่สมควร

ตอนที่ ๓. ให้ได้ศึกษาศิลปวิทยา

ตอนที่ ๔. ห้ามความชั่ว ส่งเสริมความดี

ในการแสดงปาถกฐาชุดเยาวชนกับเศรษฐกิจ วันนี้ ผมใคร่จะบรรยายในหัวข้อย่อว่า “ความรับผิดชอบของผู้ใหญ่”

ผมจะพยายามใช้คำ “เยาวชน” และ “ผู้ใหญ่” ในความหมายที่กว้าง “เยาวชน” ในคำบรรยายนี้หมายถึงผู้ที่มีอายุน้อย ซึ่งรวมทั้งทารก เด็กเล็ก เด็กใหญ่ และคงจะคลุมถึงหนุ่มสาวในวัยที่เพิ่งบรรลุนิติภาวะทั้งที่ยังศึกษาอยู่ และเริ่มประกอบอาชีพแล้ว “ผู้ใหญ่” ในที่นี้ หมายถึงบิดามารดา พี่หรือญาติอื่นที่มีหน้าที่ปกครองเยาวชน ครูอาจารย์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล และเทศบาลที่มีความเกี่ยวข้องกับเยาวชน ส่วนภาวะเศรษฐกิจที่จะกล่าวถึงในคำบรรยายนี้ในตอนต่าง ๆ ก็คือภาวะเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบันและอนาคตอันไม่ไกลนักสัก ๑๐ - ๒๐ ปี

ผมจะอาศัยคำพระเป็นหลัก ในการบรรยายว่าด้วยความรับผิดชอบของผู้

ใหญ่ต่อเยาวชนในระบบเศรษฐกิจไทย โดยจะพยายามแปลคำของพระท่านให้กว้างขวางและเทียบเคียงเปรียบได้กับเหตุการณ์ปัจจุบันและอนาคต

พระท่านสอนไว้ว่า บิณฑมารดา มีหน้าที่ต่อบุตรห้าประการดังต่อไปนี้คือ

- ๑ ปาปา นิวาเรณฺติ ห้ามมิให้ทำความชั่ว
- ๒ กตฺยาณํ นิเวเสนฺติ ส่งเสริมให้ตั้งอยู่ในความดี
- ๓ สิปฺปํ สิกฺขาเปณฺติ ให้ได้ศึกษาศิลปวิทยา
- ๔ ปฏฺริฐเปทาเรณํ สโยเชณฺติ จัดให้มีคู່ครองที่สมควร
- ๕ สมเย ทายชฺชํ นิยุยาเทนฺติ มอบทรัพย์ให้ในสมัย

ในการขยายความหน้าที่ความรับผิดชอบเหล่านี้ ผมจะขอเปลี่ยนลำดับ และจะขอเริ่มด้วยลำดับห้าไปหาหนึ่งสอง

มอบทรัพย์ให้ในสมัย

การที่บิณฑมารดาและผู้ใหญ่อื่นจะพึงจัดหาทรัพย์มอบให้บุตรและอนุชนเป็นทุนสำหรับการครองชีพ และเป็นเครื่องมือการเลี้ยงชีพนั้น เป็นประเพณีที่เรานิยมสืบเนื่องกันมาจนเป็นของธรรมดา แม้แต่การพัฒนาประเทศในทางเศรษฐกิจซึ่งเราเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญในปัจจุบันนี้ ก็มีใช้เงินไถ่ คือการพยายามสร้างสมทรัพย์ไว้สำหรับใช้ลงทุนให้ก่อดอกออกผลเป็นรายได้ของประชาชนในภายภาคหน้า จะได้เพิ่มพูนสวัสดิภาพในการครองชีพต่อไป ข้อนี้เป็นข้อที่รับนับถือกันเป็นปกติทั้งด้านส่วนบุคคลและด้านส่วนรวมทั้งประเทศ

ข้อที่น่าคิดให้ลึกซึ้งลงไปก็คือ ในส่วนบุคคลแต่ละคน เมื่อบิณฑมารดาของแต่ละคนมีบุณยวาสนาแตกต่างกัน บางคนมีทรัพย์มาก บางคนมีทรัพย์น้อย หรือไม่มีเลย หรือมีแต่หนี้สิน ซึ่งจะตกเป็นมรดกแก่ลูกหลาน และถ้าเรา

พิจารณาต่อไปอีกว่า มนุษย์เราแต่ละคนนั้นเลือกเกิดมาไม่ได้ บางคนเกิดมา
ในกองเงินกองทอง บางคนเกิดมาบิตามารคายากไร้ และยิ่งถ้าเราถือหลักการ
สืบมรดกกันมาหลายชั่วคน โดยหลักเศรษฐกิจที่ว่าเงินนั้นบินไปหาคนที่มั่งเงิน
และหลีกเลี่ยงไปจากผู้ที่ไม่มั่งเงิน ความแตกต่างกันในเรื่องทรัพย์สินเงินทอง
ระหว่างบุคคลก็ยิ่งกว้างขวางมากขึ้นทุกที ก่อให้เห็นความอยุติธรรมในสังคม
ชัดขึ้น จนปรากฏว่าบางคนที่เกิดมาในกองเงินกองทอง แม้ว่าจะประพาศชั่ว
ใจบาป เกียจคร้าน ไม่มีวิชา ก็ครองชีพอยู่ได้ด้วยความสะดวกและพึงเพื่อ
ส่วนคนส่วนมากนั้นเมื่อเกิดมาปราศจากทุนทรัพย์ แม้จะมีวิชาสูง มีความ
เพียรอุตสาหะและประพฤติต้องตามศีลธรรมทุกประการ ต้องได้รับความลำบาก
ดิ้นรนต่อสู้กับชีวิตอยู่ตลอดเวลา ครั้นถึงเวลาที่จะปฏิบัติตามข้อธรรมะข้อที่
ว่ามอบทรัพย์ให้ลูกหลานในสมัย ยังไม่สามารถกระทำได้เลยอีก เพราะไม่มี
เหลือจะมอบให้ ทำดีไม่ได้ดี ทำชั่วไม่ได้ชั่ว จะถือเป็นความอยุติธรรมใน
สังคมหาได้ไม่ ครั้นจะอ้างเวรกรรมที่ทำไว้แต่ชาติก่อน ๆ ใครเล่าอ้างได้ถนัด
เพราะมองไม่เห็น พิสูจน์ไม่ได้

เรื่องทรัพย์สินมรดกที่มอบให้กันและก่อให้เกิดความอยุติธรรมในสังคมนั้นแหละ
ที่ก่อให้เกิดปัญหาในระบบเศรษฐกิจ จนถึงลัทธิรุนแรงอุบาทว์เกิดขึ้นเป็น
มะเร็งของสังคมในโลกโดยทั่วไป เพื่อต่อต้านปฏิวัติระบบเศรษฐกิจนี้ ในสังคม
ที่พอจะป้องกันแก้ไขข้อบกพร่องเรื่องนี้ เขาจึงพยายามใช้ระบบภาษีอากร
แก้ไขป้องกันความเหลื่อมล้ำค่าสูงจนเกินขนาดเรื่องทรัพย์สิน ด้วยภาษีมรดก
ภาษีการรับมรดก ภาษีเงินได้ อัตราก้าวหน้า แล้วนำเงินภาษีเหล่านี้มาใช้
จ่ายทำนุบำรุงผู้อ่อนทรัพย์ในด้านสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น

ด้วยเหตุผลดังได้กล่าวข้างต้นนี้ ผมจึงขอเสนอว่า คำ “ทรัพย์สิน” ในวลี

“มอบทรัพย์ให้ในสมัย” นั้น ควรแก่การตีความให้ชอบด้วยเหตุผลและเหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน จะยึดอยู่แต่ในความหมายที่บิดามารดาสะสมทรัพย์สมบัติเงินทอง ที่ดิน ฯลฯ แล้วมอบให้อนุชนเป็นมรดกไปอย่างเดียวหาชอบไม่ ถ้าเป็นเช่นนี้ ทรัพย์ที่ควรแก่การมอบให้เยาวชนในสมัยนั้นควรจะหมายความว่าอะไร

ผมเข้าใจว่า การที่พระท่านสอนให้ผู้ใหญ่ให้ทรัพย์แก่บุตรหลานของตนนั้น เจตนาจะให้เยาวชนนั้นพึ่งตนเองได้ ไม่ต้องคอยอาศัยผู้อื่น ถ้าเราจับประเด็นสำคัญนี้ได้ถูกต้อง ผมก็คิดว่า “ทรัพย์” ที่จะมอบให้ “ในสมัย” นั้น ไม่จำเป็นต้องรอให้บุตรเติบโตมีเหย้าเรือนออกไปหรือเมื่อบิดามารดาถึงแก่กรรมแล้วจึงให้ ควรจะให้มาตั้งแต่กำเนิด ทุกกระยะ ทุกวัย ประการหนึ่งกับ “ทรัพย์” ที่กล่าวนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นทรัพย์ประเภทวัตถุสมบัติ หรือแ้วแหวนเงินทอง เพราะทรัพย์ที่ประเสริฐกว่าวัตถุและเงินนั้น มีอยู่มากมายหลายอย่าง คงจะจำแนกได้เป็นสามประการด้วยกัน คือ

- ก ความสุขสมบูรณ์ทางร่างกายและทางจิต
- ข ความรู้ทั้งในด้านวิชาการและความรู้รอบตัว
- ค นิสัยและสันดานที่ดี

คุณสมบัติทั้งสามประการนี้รวมกัน เรียกได้ว่า วิชา ซึ่งมีความหมายพิเศษกว้างขวางกว่าความรู้ทางอาชีพหรือวิชาการ (ตรงกันข้ามกับ อวิชา ในคำพระ) มีสุภาษิตโลกนิติสนับสนุนข้อนี้ คือ

“เขารูปร่างหน้าหน้เพื่อ	ในวงศ์ ตระกูลแฮ
แม้ปราศวิทยาทรง	เสื่อมเศร้า
ทองกวาวดอกตาชดง	แดงบ้า
เสียกลิ่นวินรสเร้า	คั่งนี้ ไครชม”

เรื่องวิชาเท่าที่เกี่ยวกับความรู้และการศึกษานั้น ผมจะได้กล่าวในตอนที่ ๓ ว่าด้วย “การให้ศึกษาศิลปะ” ต่อไป ในที่นี้จะบรรยายขยายความในเรื่องสุขภาพของร่างกายและจิต กับการปลูกเพาะนิสัยสันดานที่ดีว่าเป็นทรัพย์สินสำคัญที่ผู้พึงมอบให้เยาวชนสมัย อย่างไรก็ตาม

การฝึกฝนเลี้ยงดูบุตรตั้งแต่เป็นทารกจนถึงเติบโตใหญ่ให้มีร่างกายแข็งแรงนั้น ก็เป็นการให้ทรัพย์สินที่ดีที่สุดสมควรแก่บุตร เพราะ “อโรคยา ปรมา ลาภา” เรื่องนี้เป็นสัญญาตาณของทั้งสัตว์และมนุษย์อยู่แล้ว สำคัญอยู่แต่ว่ากระทำถูกวิธีหรือไม่ เช่น การเลี้ยงทารกด้วยนมมารดานั้น ถือเป็นหลักได้แน่ว่าเป็นการเลี้ยงด้วยอาหารอันประเสริฐสุด คนสมัยก่อนมีการศึกษาน้อย เฉพาะอย่างยิ่งผู้หญิง และมีความต้องการทางเศรษฐกิจทำนองมีกันน้อย ฉะนั้น แม่จึงเลี้ยงลูกอ่อนด้วยนมแม่ ถ้าผิอญไม่สามารถกระทำได้ด้วยตนเอง ก็ต้องหาแม่นมมาให้นมแทน สมัยนี้ ผู้หญิงโดยมากที่อยู่ในเมือง ได้ศึกษาเล่าเรียนกันบางคนถึงขั้นสูง ๆ และก็ออกทำงานนอกบ้านประกอบอาชีพเพื่อให้ได้ใช้วิชาที่เรียนมา แม้ว่าจะมีลูกอ่อนก็ยังไปทำงานนอกบ้าน บ้างก็อ้างว่าสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันรัดตัว ต้องออกไปทำมาหากินทั้งผัวและเมีย และสมัยนี้แม้อยากได้แม่นม ก็หายากเต็มที ฉะนั้น สภาพการณ์ก็เป็นว่า ทรัพย์สินอันนมแม่อันประเสริฐนี้ ทารกในเมืองมักจะได้รับน้อยลง และเข้าใจว่าตามชนบทและในถิ่นที่ยากจนในเมือง แม่นยังให้นมลูกอยู่มากพอใช้ อย่างไรก็ตาม เรื่องนี้วิทยาศาสตร์และธรรมชาติก็ยังพอเกื้อกูลทารกของพวกเราอยู่บ้าง คือ มีน้ำนมโค นมผง ที่มีคุณภาพดีพอประมาณช่วยได้บ้าง แต่ก็แพงพอใช้ และมีคนเป็นส่วนมากไม่เข้าใจเลือกกระหว่างนมที่ดีกับนมที่ไม่เหมาะสำหรับทารก นมข้นหวานหรือหางนมก็ใช้ให้ทารกกินกันอยู่มาก ข้อสุดท้ายนี้เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของ

รัฐบาลและเทศบาล ที่จะอบรมประชาชนและโดยเฉพาะแม่ลูกอ่อนให้มีความรู้พอ และช่วยสนับสนุนทางการเงิน ถ้าฐานะเศรษฐกิจของแม่ลูกอ่อนนั้นไม่อำนวยให้หาทรัพย์สินๆ มามอบให้ทารกของตน

ระยะต่อไปที่ควรระวังเป็นพิเศษเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของเด็กคือ ระยะที่เด็กมีอายุระหว่างหกเดือนถึงหกขวบ เพราะในระยะนี้ต้องหาอาหารที่เหมาะสมให้เด็กกิน จึงจะทำให้ร่างกายแข็งแรงจิตใจแข็งแรงสมบูรณ์พอที่จะเป็นทุนให้เติบโตได้ดีตลอดชีวิต ขณะนี้ในประเทศไทยเรา พวกเรามักจะให้อาหารที่ไม่เหมาะสมแก่เด็กที่หย่านมใหม่ ๆ เช่นคนจนก็ให้ข้าวต้มผสมเกลือ คนที่มั่งมีพอก็ยังไม่พ่นข้าวต้ม แต่เติมกับข้าวที่ผู้ใหญ่อร่อย แต่ไม่เป็นคุณแก่การพัฒนาเติบโตของเด็ก ในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รัฐบาลจะต้องกระทำการหลายอย่างซึ่งรวมทั้งการสุศึกษา การให้บริการสาธารณสุข สาธารณูปโภค เพื่อแก้ไขป้องกันเรื่องนี้ ตลอดจนสนับสนุนในโครงการพัฒนาให้ประเทศเราสามารถผลิตนมโคสดได้บริโภคทั่วถึงกันด้วยราคาย่อมเยา และอาหารประเภทไข่ไก่ก็เช่นเดียวกัน ต้องผลิตให้มากและราคาถูกพอสำหรับเลี้ยงเด็ก ผลไม้สดก็ควรปลูกฝังนิสัยเด็กให้รับประทานเสียแต่เนิ่น ๆ

โภชนาการที่ถูกสุขลักษณะนี้ เป็นทรัพย์สินอันประเสริฐที่เราจะต้องมอบให้ลูกหลานเรา จนถึงอย่างน้อยระยะที่ร่างกายและสมองหยุดเติบโต ระหว่างอายุประมาณ ๑๘ ถึง ๒๑ ปี พวกเรามักจะนิ่งนอนใจและโอ้อวดว่า เมืองไทยมีข้าวปลาอุดมสมบูรณ์ ไม่มีใครอดตาย แม้จะจนแสนจน ความเข้าใจเช่นนี้บางครั้งทำให้เราหลงละเลยหลักโภชนาการซึ่งได้พิสูจน์แล้วว่าเรามีหน้าที่ไม่ใช่แต่ให้เด็กอิ่มท้องอย่างเดียว ต้องให้กินอาหารที่เป็นคุณและมีธาตุต่างๆ สมดุลกัน เฉพาะอย่างยิ่งธาตุโปรตีน และต้องงดเว้นสิ่งที่เป็นโทษสำหรับวัยเด็ก

เช่น รสเผ็ดจัด เปรี้ยวจัด เป็นต้น พิจารณาในแง่นี้แม้แต่ในพระนครและในบ้านที่มั่งคั่งสมบูรณ์ เราก็ไม่ได้ให้อาหารแก่เยาวชนของเราอย่างถูกต้องและเพียงพอ และเป็นหน้าที่ของรัฐบาลอีกที่จะต้องเอาใจใส่ทำการพัฒนาประเทศในเรื่องโภชนาการ ซึ่งรวมทั้งการอนามัยโรงเรียนด้วย เป็นลำดับสำคัญสูง เพราะเป็นหลักเบื้องต้นแห่งการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งหมด

จิตสำคัญยิ่งกว่ากายฉันใด สุขภาพจิตของเด็กก็สำคัญฉันนั้น และเป็นที่รพียอันประเสริฐที่เรามีความรับผิดชอบจะต้องให้แก่ลูกของเรา บัจจุบันที่จะทำให้สุขภาพจิตดีผมได้กล่าวมาบ้างแล้วในถ้อยแถลงการณ์โภชนาการ เฉพาะอย่างยิ่งในรุ่น ๖ เดือน ถึง ๖ ขวบ แต่มีปัจจัยอื่นอีกหลายประการภายในครอบครัวที่พ่อแม่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่เด็กได้ เช่น ความรักเด็ก ความสามัคคีปรองดองระหว่างพ่อกับแม่ ความสนิทสนมระหว่างพ่อแม่กับลูกเป็นต้น ถ้าพ่อแม่ทะเลาะกันเป็นนิจสิน หรือพ่อทิ้งแม่ลูกไปด้วยเหตุประการใดก็ตาม หรือเด็กต้องพรากจากแม่ไปนาน ๆ เช่นนี้ก็จะเป็นอันตรายแก่จิตของเด็กในปัจจุบันและอนาคต

นิสัยและสันดานของเด็กที่ได้อบรมมาดี จะเป็นทรัพย์สินล้ำค่าติดตัวเด็กไปตลอดชีพ ฉะนั้น เป็นสิ่งที่สำคัญที่พึงมอบให้ เช่นนิสัยไม่เห็นแก่ตัว โอบอ้อมอารีแก่ผู้อื่น นิสัยรักประชาธิปไตยอย่างแท้จริง การไม่รังเกียจเตี้ยคนพิการต่อมนุษย์อื่นเพราะสัญชาติ ศาสนา ผิว หรือชั้นวรรณะ ความขยันหมั่นเพียร อดสาหะ บากบั่น ความมานะอดทน ความมีระเบียบ ความสะอาด ความมีใจเป็นนักกีฬา แพ้เป็นชนะเป็น ความใฝ่รู้ใฝ่หาความจริง และใฝ่หาความประเสริฐ ความรักศิลปะและสิ่งงามสิ่งไพเราะ นิสัยสันดานเหล่านี้เพาะได้ยาก และการปฏิบัติของพ่อแม่ให้เป็นเยี่ยงอย่างนั้นจะเป็นเครื่องช่วยได้มาก ตัวอย่างเช่น นิสัยอ่านหนังสือ (แทนที่จะฟังดูแต่โทรทัศน์) พ่อแม่ช่วยได้

มากโดยเริ่มอ่านให้เด็กสนใจตั้งแต่อายุน้อยๆ ประมาณสี่ขวบขึ้นไป

ทรัพย์สินที่พึงมอบให้เยาวชนในหัวข้อตอนนี้ ท่านจะสังเกตได้ว่าบางอย่างก็ต้องเสียสละและเกี่ยวกับเศรษฐกิจอยู่บ้าง แต่ส่วนมากเกี่ยวกับหัวใจ ความวิริยะพากเพียร และสติของผู้ใหญ่

จัดให้หมู่ครองที่สมควร

สมัยนี้ การที่จะนำคำพระมาแนะนำผู้ใหญ่ ให้จัดให้บุตรหลานของตนมีหมู่ครองที่สมควรแบบประเพณีโบราณนั้น เห็นไม่สำเร็จได้มากมายนัก เพราะแม้ผู้ใหญ่จะตั้งใจจัดให้สักเพียงใด การคลุ้มคลั่งหรือแม้แต่การชักนำด้วยอุบายนานาประการ ก็คงจะไปสะดุดกับหลักเสรีภาพในการเลือกคู่ ซึ่งแพร่หลายไปพร้อมกับระดับการศึกษาของเยาวชนทั้งหญิงและชาย แม้ว่าในท้องถิ่นที่ยังถือประเพณีโบราณ อาจจะมีผู้ปฏิบัติเหลืออยู่บ้าง

แต่ถ้าจะตีความข้อนี้ให้กว้างและให้เข้ากับสถานการณ์เศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน จะเห็นได้ว่า หน้าที่รับผิดชอบของผู้ใหญ่ต่อผู้เยาว์ในข้อนี้ ยังคงมีอยู่ในสังคมแต่ก่อน ความต้องการทางเศรษฐกิจมีน้อย ฉะนั้น เพื่อความปลอดภัยจากธรรมชาติทางเพศซึ่งมีกำลังกดดันสูง ผู้ใหญ่ท่านจึงพยายามจัดให้บุตรหลานเป็นฝั่งเป็นฝา กันเสียแต่อายุไม่มากนักทั้งหญิงและชาย ในปัจจุบันนี้ เฉพาะอย่างยิ่งในกรุง คนเราจะมีเรือน ต้องคิดหน้าคิดหลังหลายอย่าง การเรียน เศรษฐกิจ ที่อยู่อาศัย การเลี้ยงชีพ เป็นเรื่องที่จะต้องนำมาคำนึง ฉะนั้น หนุ่มสาวปัจจุบันนี้จึงแต่งงานกันช้ากว่าแต่ก่อน แต่พลัทธิธรรมชาติทางเพศนั้นคงจะไม่หย่อนกว่าเดิม ฉะนั้นเมื่อเยาวชนของเราควรมีหมู่ครองที่สมควร

ต่อเมื่อถึงเวลาสมควรแล้ว ผู้ใหญ่และเยาวชนควรจะปฏิบัติอย่างไรในระยะที่รอให้ถึงเวลาสมควรนั้น

ในความเห็นของผม ผู้ใหญ่มีหน้าที่ให้ความรู้เรื่องเพศแก่เยาวชน และควรจะกระทำเสียตั้งแต่ก่อนที่ธรรมชาติทางเพศจะมีกำลังแรงสูง ผู้ใหญ่ในที่นี้หมายถึงทั้งพ่อแม่และครูอาจารย์ และความรู้เรื่องเพศนั้น ควรแบ่งออกเป็นความรู้ทางชีววิทยา (เพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็นของเด็กวัยรุ่น) ความรู้ทางอนามัย (เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหา) และความรู้ทางศีลธรรม (เพื่อให้ยับยั้งใจได้)

ในเรื่องที่มีความละเอียดอ่อนและเรื่องที่พูดกันยากเช่นนี้ ความสนิทสนมระหว่างผู้ใหญ่กับเยาวชนเป็นปัจจัยสื่อสารอันสำคัญนัก นิสัยสันดานที่เพาะมาแต่เด็ก ๆ ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่จะถ่ายทอดหลักให้เยาวชนทราบและยึดถือว่าสิทธิและหน้าที่ระหว่างคนต่อกัน หญิงกับชาย เมื่อกับผัว นั้น มีอยู่อย่างไบบ้าง และผลของการล่วงประเวณี หรือความสำส่อน จะมีอย่างไรแก่สุขภาพของแต่ละคน จะมีอย่างไรสำหรับทารกที่อาจจะเกิดขึ้นมา และผลจะมีอย่างไร เมื่อภายหลังจากการสำส่อนแล้ว แต่ละคนจะพบคนที่ตนรักตนบูชาเข้าจริง ๆ เฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาเรื่องเพศนั้น ควรจะช่วยให้เยาวชนรู้จักความแตกต่างกันระหว่างความรัก กับ ราคะตัณหา ระหว่างความรักกับความหลุ่มหลงในรูปรสกลิ่นเสียง

เครื่องมือในการกำกับไม่ให้เยาวชนของเราเดินทางไปในทางเสื่อมเสียก็มีอยู่บ้างทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ ผู้ใหญ่จะต้องป้องกันไม่ให้เยาวชนมีเงินสำหรับจับจ่ายจนเหลือเฟือ การยับยั้งจำกัดทรัพย์สินแก่เยาวชนบางโอกาสก็เป็นของดี

ถ้าเยาวชนของเรามีเวลาว่างมาก ผู้ใหญ่ พ่อแม่ ครูบาอาจารย์ก็ยังสามารถจะช่วยให้เยาวชนนั้นใช้เวลาว่างไปในทางที่จะข่มธรรมชาติทางเพศได้ ด้วยการเรียนหนังสือ การกีฬา การเข้าชุมนุมแบบที่อังกฤษเรียกว่า Youth Club การร่วมกันประกอบสาธารณประโยชน์ เช่น อาสาสมัครไปช่วยคนจน คนพิการ เป็นต้น เหล่านี้ช่วยป้องกันความเสียหายทั้งในเรื่องนี้และเรื่องอื่นๆ

ข้อสำคัญที่สุดคือ ผู้ใหญ่ไม่พึงกระทำการระมัดระวังเกินไป ประหนึ่งว่า ถ้าพูดถึงเรื่องเพศแล้วเป็นเรื่องลึกลับมหัศจรรย์ ผู้ใหญ่ทำได้ เด็กไม่เกี่ยวข้อง การปฏิบัติเช่นนั้นเป็นการยั่วยุให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นมากขึ้น อีกประการหนึ่ง ผู้ใหญ่ไม่พึงเอาตัวเห่ทุกกับปลายเหตุมาปะปนกัน หรือจับเรื่องเล็กสำคัญว่าเป็นเรื่องใหญ่ ถ้าพวกเราเพียรแต่พูดกันว่า เด็กสาว ๆ อย่าใส่กระโปรงสั้นนัก เด็กผู้ชายอย่าไว้ผมยาวนัก คำถามก็จะเกิดขึ้นว่า ทำไมคำตอบปกติก็จะเป็นว่า เพราะผิดประเพณีของไทยเรา แต่คำตอบชนิดนี้เป็นคำตอบชนิดบ้ายเบี่ยง เรื่องผมยาวผมไม่รู้ แต่เรื่องกระโปรงสั้นเป็นเรื่องที่ผู้ใหญ่บางคนอาจจะมีใจอกุศล คิดเรื่องเพศเสียก่อนที่เยาวชนจะคิดถึง และแท้จริงเรื่องความนิยมในการแต่งกายนั้น ก็หมุนเวียนเปลี่ยนไปตามกาลสมัย ไม่มีแบบใดยั่งยืน ผมเห็นว่าเป็นเรื่องเล็ก ไม่ควรเอาใจใส่จนเกินไปนัก ควรมุ่งฟังเสียงแต่ในสาระสำคัญกันดีกว่า

ให้ได้ศึกษาศิลปวิทยา

ความสำคัญของการศึกษาต่อเยาวชนนั้น เห็นจะต้องบรรยายให้ยืดเยื้อในหอประชุมคุรุสถานี้ เพียงแต่เชิญสุภาวดีโลกนิติมาบทเดียวเห็นจะพอ

ความรู้ยังล้ำ

สินทรัพย์

คิดค่าครองเมืองนับ

ยิ่งใช้

เพราะเหตุจกอยู่กับ

กายอาต - มานา

ใจจักเบียนบ่ได้

เร่งรู้เรียนเอา

กล่าวโดยส่วนรวม การศึกษากับเศรษฐกิจนั้น เกื้อกูลซึ่งกันและกัน และมีผลต่อกันอย่างสนิท คือ ถ้าการศึกษาของชาติดี แรงงานของชาติก็ดีตามและจะช่วยเศรษฐกิจของชาติให้ดีขึ้น กลับกันถ้าการศึกษาของชาติเลว แรงงานก็เลวตาม และเศรษฐกิจของชาติก็ยิ่งเลวลง อีกประการหนึ่ง การพัฒนาการศึกษา ยังช่วยการพัฒนาเศรษฐกิจได้ถึงสองนัย คือนอกจากจะช่วยให้เศรษฐกิจส่วนรวมก้าวหน้าขึ้นแล้ว ยังเป็นวิธีที่ดีที่สุด ที่จะกระจายทรัพย์สินและรายได้ให้ทั่วถึงกันทำให้เด็กทุกคนมีโอกาสหาความรู้ความเจริญได้เสมอกันยิ่งขึ้น

ในสมัยปัจจุบัน การศึกษาของประเทศไทยเรานี้ ตัวปัญหาเร่งเร็วกว่าการแก้ไขขบปัญหา ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ เด็กที่เข้าโรงเรียนในระยอายุต่าง ๆ มีอัตราส่วนต่ำกว่าเมื่อสิบปีก่อน และเด็กส่วนใหญ่พื้นความรู้ชั้นประโยคต่าง ๆ ต่ำกว่าในอดีต แม้ว่าจะมีวิชาที่เรียนมากกว่าเดิมก็จริง ข้อนี้เป็นความรับผิดชอบของผู้ใหญ่ซึ่งในกรณีนี้คือรัฐบาล และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ที่จะแก้ไขถือการพัฒนาการศึกษาเป็นอันดับสูง จะแก้ว่าเศรษฐกิจไม่อำนวยไม่ได้ เพราะถ้าเศรษฐกิจไม่อำนวยการศึกษา ความเสื่อมในการศึกษาจะยังทำให้เศรษฐกิจจมลึกลงไป

แต่ในการแก้ไขปัญหาคึกศึกษานั้น ต้องยอมรับว่าทรัพยากร ที่จะนำมาใช้นั้นมีจำกัด จำเป็นจะต้องจัดการให้ทั้งเงินและคน และสถานที่ ได้ทำประ

โยชน์สูง ในการนี้ การจัดระเบียบราชการภายในกระทรวงศึกษาธิการ และมหาวิทยาลัยต่างๆ การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบออกไปเป็นหลายกระทรวง ระบบการจัดและควบคุมครู ตลอดจนรายได้ของครู ระบบครูสภาทั้งระบบ ตลอดจนการปฏิบัติงานของสภาการศึกษาแห่งชาติ ควรจะเป็นเรื่องที่เราร่วมกันพิจารณาอย่างปราศจากอคติ และโดยเล็งผลส่วนรวมในเรื่องนี้พวกเราทั้งหลายทุกฝ่ายอาจจะต้องแสดงความหยิ่งลงบ้าง ถ่อมตนให้มากไม่ถือทิฐิมานะ ไม่พะวงคิด แต่ที่เราเป็นครูบาอาจารย์ ขึ้นสูงจนแก่เฒ่า บำนาญแล้วพูดอะไรออกไปจะต้องถูกหมด ครูเก่าก็รับผิดชอบได้เหมือนกัน เพราะเราทุกคนรับผิดชอบต่อเยาวชนทั้งชาติ

การพัฒนาการศึกษาในชนบทนั้น มีสาระสำคัญพิเศษสองประการ คือ ประการที่หนึ่งเด็กนักเรียนมักจะออกจากโรงเรียนไปเป็นอันมาก เมื่อครบวาระการศึกษาภาคบังคับ และอีกประการหนึ่ง คือครูที่สอนวิชาที่สำคัญ ๆ มักจะขาดแคลนหายาก

ทราบใดที่นักเรียนในชนบทละการศึกษาไปตั้งแต่อายุน้อย ตราบนั้นความรู้ที่จะติดตัวเยาวชนไปย่อมไม่แน่นแฟ้น ไม่ซำกัสมิ กลับสูญไป ในกรณีเช่นนั้น จนกว่าเราจะสามารถระดมกำลังทางเศรษฐกิจ สร้างครู สร้างโรงเรียนให้พอที่จะขยายการศึกษาภาคบังคับ เราจะต้องพยายามติดตามนักเรียนเก่าไปให้การศึกษาเพิ่มเติม และควรพยายามแทรกความรู้ที่จะเป็นประโยชน์แก่อาชีพของนักเรียนรุ่นใหญ่ขึ้นจริง ๆ เพื่อเป็นที่สนใจแก่เขา เพราะเขาเห็นประโยชน์ทันตา การจัดงานติดตามฝึกฝนเยาวชนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้วให้ได้ศึกษาอบรมนี้ ควรจะกระทำทั้งในชนบทและในกรุง ทั้งในด้านเกษตรและในด้านช่างฝีมือ

ความขาดแคลนครูวิชาสำคัญ ๆ ในชนบท เป็นผลร้ายแก่เยาวชนใน
ท้องถิ่นนั้นยิ่งนัก วิธีแก้เห็นจะต้องกระทำหลาย ๆ ทาง คือ อาจจะใช้วิธี
เศรษฐกิจชักจูงให้ครูดีไปสู่ชนบทโดยให้รายได้เพิ่มขึ้นประจำตำแหน่ง และ
อาจใช้วิธีอาสาสมัครส่งบัณฑิตพลัดเวียนกันไปสอนในชนบทแต่ละคนเพียง
ระยะสั้น ๆ จนกว่าเราจะแก้ปัญหาเหล่านี้สำเร็จ ต้องอาศัยวิธีเสาะแสวงหา
ช้างเผือกจากป่า คือนักเรียนที่เรียนดีพิเศษในชนบท ส่งเสริมให้ได้ย้ายไป
เรียนในโรงเรียนที่ดีในกรุงต่อไป

สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันและอนาคตของไทยเรา แสดงว่าคนไทยเราจะ
ต้องใช้วิชาความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากขึ้นทุกที แม้แต่ในการ
เกษตร เนื่องจากประชากรของไทยเพิ่มขึ้นโดยรวดเร็ว และที่ดินเพาะปลูกมี
อาณาเขตจำกัด การเพิ่มพืชผลด้วยวิธีขยายเนื้อที่เพาะปลูกซึ่งเคยทำกันมาแต่
ก่อน จะกระทำต่อไปไม่ได้นาน จะต้องหันไปใช้วิธีใช้เนื้อที่น้อย เพาะปลูก
ให้ได้ผลมาก วิธีนี้จะต้องใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเกี่ยวกับการใช้น้ำ
การบำรุงดิน การปราบศัตรูพืช การคัดพันธุ์พืช และการเก็บรักษาพืชผล
เป็นต้น ในด้านการส่งเสริมอุตสาหกรรมก็เช่นเดียวกัน ความรู้ทางช่างโลหะ
ช่างกล ช่างไม้ ช่างสำรวจ และช่างอื่นต่าง ๆ เราจะต้องใช้มากขึ้นทุกวัน
แม้ในด้านการเลขานุการ การจัดทำบัญชี การควบคุมงาน การอำนวยความสะดวก
หรือในราชการแต่ละด้าน ความรู้ในด้านวิชาชีพ มีความสำคัญมากขึ้นทุกที
ในทุกกระดับและทุกแขนงงาน คนที่รู้แต่เพียงหนังสือเช่นคนที่เรียนสำเร็จ
ประโยคมัธยมตอนต้นหรือตอนปลาย ถ้าจะหางานทำ จะต้องมีความรู้วิชาชีพเข้า
ประกอบ มิฉะนั้น จะหาทางประกอบอาชีพยากขึ้นทุกที และพิจารณาจากการ

ประกอบกิจต่าง ๆ เช่น เหมืองแร่ โรงงานอุตสาหกรรม หรือพ่อค้า ธนาคาร หรือพยาบาล คณะมัธยมอาชีวะหรือวิชาชีพ ยังขาดแคลนอยู่มาก

ฉะนั้น การอำนวยการศึกษาด้านอาชีวะ จึงมีความสำคัญเป็นพิเศษในสมัยพัฒนาเศรษฐกิจนี้ และนอกเหนือไปจากที่รัฐบาลจะระดมกำลังเงินและกำลังคนเพิ่มการศึกษาด้านอาชีวะนี้แล้ว ผู้ปกครองเด็กและครูบาอาจารย์เอง ควรจะใช้วิธีอันแยบคายแนะแนวให้นักเรียนเอาใจใส่ต่อการศึกษาประเภทนี้ยิ่งขึ้น ทุกวันนี้ เด็กนักเรียนชั้นมัธยมส่วนใหญ่มักจะมุ่งหมายที่จะเข้ามหาวิทยาลัยเพื่อให้ได้ปริญญา แต่มีนักเรียนเป็นอันมากที่จะไม่สามารถเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยได้ มิใช่เป็นเพราะรัฐบาลไม่สามารถขยายมหาวิทยาลัยรับนักเรียนชั้นอุดมเพิ่มขึ้น แต่เป็นเพราะพื้นฐานความรู้และความสามารถของนักเรียนจำนวนมากไม่เหมาะสำหรับการศึกษามหาวิทยาลัย ถึงเมื่อหลุดเข้าไปศึกษาได้ในมหาวิทยาลัย ก็มีเป็นจำนวนไม่น้อยที่เรียนไม่สำเร็จต้องคัดชื่อออก เป็นการเสียเวลา และสิ้นเปลืองโดยใช่เหตุ ฉะนั้น แทนที่จะพยายามเรียนเพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัย นักเรียนจำนวนหนึ่ง ควรจะได้รับคำแนะนำให้เรียนเพื่อให้จบชั้นมัธยมอาชีวะหรือชั้นวิชาชีพ แต่ทั้งนี้ รัฐบาลจะต้องจัดการอำนวยการสอนทางอาชีวศึกษาให้ได้จริงจัง ๆ ประการหนึ่ง และวางอัตราเงินเดือนสำหรับนักเรียนที่สำเร็จวิชาชีพให้เหมาะและให้มีอนาคตดีพอสมควร

อาชีวศึกษาทางด้านเกษตรนั้นยังมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับประเทศไทย และสำหรับระบบเศรษฐกิจที่เราจะมีต่อไปอีกในอนาคต ปัญหาเรื่องครู ปัญหาเรื่องการปฏิบัติงาน และการปฏิรูปทางหลักสูตร เป็นเรื่องที่เราจะต้องแก้ไขโดยเร็ว

หลักสูตรและวิธีสอนไม่ว่าจะเป็นชั้นประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา ไม่ว่าจะเป็นอาชีพหรือสายสามัญ ถ้าเรายึดถือใช้แบบเดียวกันทั่วประเทศ ผมเกรงว่าจะไม่ได้ผล เพราะประเทศไทยเราแต่ละท้องถิ่นก็มีลักษณะเศรษฐกิจแตกต่างกันไป บ้างก็หนักในทางเกษตร บ้างก็หนักทางเหมืองแร่ และทำไร่ทำสวน เราน่าจะจัดหลักสูตรและวิธีสอนให้เข้ากับลักษณะของแต่ละท้องถิ่น เพื่อทำความเข้าใจและสนใจแก่นักเรียนให้ดี เช่น เอาโจทย์เลขเรื่องน้ำไหลออกจากท่อประปาไปให้เด็กในถิ่นที่ไม่มีน้ำประปา จะยุ่งยากแก่ความเข้าใจของเด็ก การสอนวิทยาศาสตร์เบื้องต้นที่มีตัวอย่างเกี่ยวกับดิน น้ำและพืชจะเป็นที่สนใจและเป็นประโยชน์แก่นักเรียนในถิ่นที่ทำนาทำสวนแม้จะเป็นเด็กชั้นประถม มากกว่าที่จะนำวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับโรงงานอุตสาหกรรมหรือไฟฟ้าที่เด็กไม่เคยเห็น

การศึกษาชั้นอุดมศึกษานั้น แตกต่างกับการศึกษาชั้นมัธยมอยู่หลายประการ ทั้งในค่านิยมของนักเรียน ในด้านวิชาที่เรียน กับวิธีเรียน นักเรียนมหาวิทยาลัยอยู่ในวัยที่เกือบจะเป็นผู้ใหญ่แล้ว ควรจะมีอิสรภาพและความรับผิดชอบในตนเองเพิ่มขึ้น เพื่อเตรียมตัวเป็นผู้ใหญ่ได้จริง ๆ และเป็นบัณฑิตได้จริง ๆ การเรียนก็ควรจะเป็นไปในรูปเรียนด้วยตนเองมากกว่าที่จะฟังครู นักเรียนกับครูในชั้นอุดมศึกษา ควรจะมีสายสัมพันธ์ด้านวิชาการสองทางคือ จากครูไปสู่ นักเรียน และจากนักเรียนไปสู่ครูด้วย มิใช่ครูเป็นผู้บอกสอนนักเรียนอย่างเดียวแบบในชั้นมัธยม และวิชาที่เรียนในชั้นอุดมศึกษานั้น ก็เป็นวิชาชั้นสูง มิใช่ว่าใครที่สำเร็จมัธยมศึกษาแล้ว จะสามารถเรียนได้สำเร็จทุกคน ฉะนั้นจึงควรมีการคัดเลือกความสามารถเบื้องต้นเสียก่อนให้แน่ใจว่าจะไม่เสียเวลาเปล่า ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

การรับนักเรียนเข้าเรียนชั้นอุดมศึกษาในแขนงวิชาต่าง ๆ นั้น จำเป็นจะต้องพิจารณาถึงความต้องการทางสังคมและเศรษฐกิจด้วย หากไม่คำนึงถึงข้อนี้ต่อไปในไม่ช้าจำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกมาจะไม่สมดุลกับความต้องการทางเศรษฐกิจและสังคม อาจจะมีบัณฑิตบางจำพวกที่ผลิตได้น้อยไป เช่น วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ แพทยศาสตร์ ครุศาสตร์ เกษตรศาสตร์ เป็นต้น และขณะเดียวกันบัณฑิตบางจำพวกอาจจะล้นตลาด ฉะนั้น การวางแผนการศึกษาชั้นอุดม จึงควรระมัดระวังข้อนี้เป็นพิเศษ

เมื่อเร็ว ๆ นี้ สภาผู้แทนราษฎรได้รับหลักการร่างกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้น ซึ่งถ้าเป็นไปตามที่ทราบกันจากข่าวหนังสือพิมพ์แล้ว จะมีลักษณะแตกต่างไปจากมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ในปัจจุบัน คือผู้ที่จะเข้าศึกษาไม่ต้องสอบแข่งขันหรือคัดเลือก เพียงแต่มีความรู้ระดับ มศ. ๕ หรือเทียบเท่าก็พอ วิธีการศึกษาก็ไม่บังคับให้เข้าฟังคำสอนหรือเข้าชั้นหรือสัมมนาฝึกฝน นัยว่าถ้าสอบไล่ได้ครบหลักสูตรสี่ปี ก็ได้ปริญญา และส่วนมากของวิชาที่จะให้เรียนในมหาวิทยาลัยนี้ เป็นสังคมศาสตร์

ในปัจจุบันนี้ ผมยังไม่ได้เห็นหลักสูตรและเนื้อหาของวิชาต่าง ๆ ที่จะจัดขึ้นสำหรับมหาวิทยาลัยนี้ และยังไม่ทราบว่ามาตรฐานของการสอบไล่จะเป็นอย่างไร ทราบจากการสนทนากับท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผู้เสนอและผู้สนับสนุนว่า จะพยายามให้มาตรฐานของมหาวิทยาลัยนี้สูงเท่าเทียมกับมหาวิทยาลัยปัจจุบัน

แต่มีปัญหาที่ผมเห็นควรที่จะเสนอหลายประการที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยนี้ คือ

๑. เมื่อนักศึกษาไม่ต้องสอบแข่งขันคัดเลือกเข้ามา ก็เท่ากับว่าต่อไป นักศึกษาชั้นมหาวิทยาลัยในประเทศไทย จะมีสองประเภท ประเภท

หนึ่งต้องสอบคัดเลือกเข้า อีกประเภทหนึ่งไม่ต้อง ประเภทหลังนี้อาจจะเป็นผู้ที่พยายามสอบคัดเลือกเข้าที่มหาวิทยาลัยอื่นแล้ว แต่ไม่สำเร็จ จึงมาเข้ามหาวิทยาลัยใหม่นี้ เช่นนี้น่าเกรงว่าคุณสมบัติเบื้องต้นของนักศึกษามหาวิทยาลัยใหม่จะด้อยกว่านักศึกษาอื่น ๆ โดยทั่วไป

๒. เมื่อวิธีการศึกษาก็ไม่เข้มงวดให้ต้องมีความสัมพันธ์กันระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ หรือไม่เข้มงวดให้ต้องมีการอ่านตำราโดยกว้างขวางแบบในมหาวิทยาลัยปัจจุบันคงจะมีการสมัครสอบไล่อย่างเสี่ยงโชคมิใช่น้อย และถ้าจะรักษามาตรฐานในการสอบไล่ให้เท่าเทียมกับมหาวิทยาลัยปัจจุบัน ผมก็เกรงว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยใหม่นี้ จะมีเป็นจำนวนน้อย และถ้าผลิตบัณฑิตออกมาได้เป็นจำนวนน้อยเทียบเท่ากับจำนวนผู้ที่เข้าศึกษาแล้ว ปัญหาที่จะมีว่า

(ก) จะคุ้มกับการที่รัฐบาลจะลงทุนสร้างมหาวิทยาลัยใหม่นี้หรือไม่ และ

(ข) จะเป็นการชักจูงให้เยาวชนเป็นจำนวนมากหลงเข้าใจผิดไปหรือไม่ว่า ตนควรจะใช้เวลาเรียนในมหาวิทยาลัยนี้แทนที่จะคิดไปเรียนวิชาชีพหรือทำงานประกอบอาชีพให้เป็นประโยชน์แก่เศรษฐกิจ

๓. เมื่อมหาวิทยาลัยนี้ตั้งขึ้นโดยมีเหตุผลทางการเมืองเพื่อป้องกันแก้ไขคำร้องทุกข์ของนักเรียนว่ารัฐบาลไม่จัดให้เข้าเรียนมหาวิทยาลัย ต่อไปแม้ว่าจะพยายามรักษามาตรฐานการสอบไล่ไว้ แต่มีการผลิตบัณฑิตได้น้อยคน นักศึกษาเหล่านี้จะมีร้องเรียนต่อไปอีกหรือว่า

รัฐบาลกักกันไว้ไม่ให้ตนสำเร็จการศึกษา และรัฐบาลจะใช้เหตุผล
ทางการเมืองอีกหรือไม่ที่จะทำให้ใจอ่อน หย่อนมาตรฐานลงมาให้
เป็นที่พอใจแก่นักเรียน และถ้าหย่อนมาตรฐานลงมาจริง ปัญหา
ต่อไปก็อาจจะเกิดขึ้นในแง่ความแตกต่าง ระหว่างคุณค่าปริญญาของ
มหาวิทยาลัยนี้กับปริญญาของมหาวิทยาลัยปัจจุบัน

ผมเข้าใจว่าปัญหาเหล่านี้และปัญหาอื่นๆ เกี่ยวกับการจัดตั้งมหาวิทยาลัยดังกล่าว
ยังไม่ได้มีการอภิปรายกันให้ถี่ถ้วน เพื่อประโยชน์ของเยาวชน และเพื่อประ-
โยชน์ของเศรษฐกิจ ผมเห็นว่าควรจะได้มีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวาง และ
เมื่อเห็นช่องทางปลอดโปร่งแล้ว จึงควรจะดำเนินการไปแต่ทราบโดยที่ยังไม่มี
การคิดให้รอบคอบและอภิปรายกันให้แน่นอน การด่วนดำเนินการไปก่อนแล้ว
หวังไปแก้ปัญหากันทีหลัง จะทำให้การดำเนินงานราบรื่นได้ยาก และอาจจะ
เป็นผลร้ายแก่เยาวชน และแก่เศรษฐกิจของชาติได้โดยง่าย

ห้ามความชั่ว ส่งเสริมความดี

ความสำคัญของการอบรมสั่งสอนเยาวชนให้อยู่ในศีลธรรม ให้กลัวบาป ให้
ประพฤติตนในทางดีงามนั้น ย่อมเป็นที่เข้าใจชัดเจนกันอยู่แล้ว และพ่อแม่
ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้ใหญ่ในราชการย่อมเข้าใจดี และถือเป็นความรับผิดชอบ
ที่จะพยายามพรั่าสอน อบรมเยาวชนในทางที่ดีอยู่เป็นเนืองนิจ

แต่ความรับผิดชอบในเรื่องนี้ มิได้จำกัดอยู่ที่คำพูด คำอบรม คำสั่งสอน
พ่อแม่ที่พูดปดเป็นนิสัย แม้จะพรั่าสอนเด็กมิให้พูดปดสักเท่าใด แต่เด็กเห็น
ตัวอย่างผู้ใหญ่พูดปดอยู่ตาตา เด็กนั้นก็จะเห็นในไม่ช้าว่า คำสั่งสอนก็เป็นคำ
สั่งสอน ส่วนการปฏิบัตินั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง เรื่องพูดปดนี้เป็นเพียงตัวอย่าง

เรื่องเดียว เรื่องลักขโมย เรื่องฉ้อโกง เรื่องเสพสุราเมินเมา หรือเรื่องบาปอื่น ๆ ก็เช่นเดียวกัน จะห้ามเยาวชนคว้ยปากอย่างเดียวไม่ได้ ผู้ใหญ่ต้องยับยั้งห้ามตนเองด้วย

ทุกวันนี้ แทบทุกประเทศ เยาวชนประพฤติตนไปในทางที่แปลก ที่เราเรียกกันว่าชิปปี้ แต่เดิวนี่เปลี่ยนไปเรียกชื่ออย่างอื่นแล้วก็มี ซึ่งความจริงมีหลายประเภท และหลายระดับ เพราะบางพวกเสพยาเสพติดก็มี ที่ไม่เสพก็มี บางพวกล่าสอนในทางเพศ แต่บางพวกก็ไม่ล่าสอน แต่สรุปข้ออ้างของเหล่าชิปปี้ก็คือ ผู้ใหญ่ทำปัญหาไว้ให้เยาวชนรุ่นเขา ผู้ใหญ่เอะอะก็จะบราฆ่าฟันกัน ทำสงครามกัน ผู้ใหญ่สร้างปัญหาทางสังคมไว้มาก ทำให้มีคนมั่งมีเกินไป คนจนเกินไป ผู้ใหญ่จัดชั้นวรรณะเรื่องผิวจนเป็นสงครามระหว่างผิว ผู้ใหญ่เสพสุราได้แต่ห้ามเยาวชนสูบก้นชาซึ่งเป็นพิษน้อยกว่าสุราเป็นไหน ๆ ผู้ใหญ่เคียดแค้นกัน แต่พวกเขาเยาวชนรักกัน และผู้ใหญ่พูดยอย่างหนึ่งทำอย่างหนึ่ง เยาวชนจึงหมดที่พึ่งเสื่อมศรัทธาสิ้นนับถือ

แม้ว่าเราจะไม่เห็นด้วยและไม่ศรัทธาต่อลัทธิของชิปปี้ แต่คงจะมีน้อยคนนักที่สามารถโดยสุจริตใจที่จะปฏิเสธเสียโดยสิ้นเชิงว่า ข้ออ้างของชิปปี้ไม่มีมูลแห่งความจริง ฉะนั้น การกระทำของผู้ใหญ่นี้เป็นสิ่งสำคัญและพวกเราน่าจะหาวิธีแก้ไขการปฏิบัติของผู้ใหญ่นี้แหละ

ในระบบเศรษฐกิจที่เราเรียกกันว่าระบบพัฒนา คือระบบเร่งรัดให้เศรษฐกิจก้าวหน้าไปโดยเร็วนี้ เรามักจะเอาใจใส่ในค่านวัตกรรมก่อนข้างมากจนเกินควร และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ แม้จะเปลี่ยนไปในทางเจริญก้าวหน้าก็ย่อมก่อให้เกิดความมั่งร่ำรวยด้านสังคมในหมู่ประชาชนอยู่มาก การครองชีพก็จะรัดตัวขึ้นทุกวัน การแข่งขันกัน การชิงตำแหน่งกันระหว่างคนรุ่นหนุ่มรุ่น

สาว จะมากขึ้นทุกที และเมื่อพัฒนาทางเศรษฐกิจได้ผลดีพอสมควร ก็ย่อมมี
บางหมู่ที่ได้รับประโยชน์ทางทรัพย์สินเงินทองมากกว่าหมู่อื่น ผู้มีรายได้ทรัพย์สินมาก
ย่อมใช้จ่ายมาก บางรายก็ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย จนถึงกับเกียจคร้านแบบ
ใหม่ขึ้นทั่วไป ช่องทางที่จะยั่วยวนเยาวชนให้ลุ่มหลงในทางชั่วย่อมมีมากขึ้น
เป็นธรรมดา การหลีกเลี่ยงบาปและการประกอบคุณงามความดี จึงทำได้ยาก
ขึ้นเป็นทวีคูณ

การคมนาคมระหว่างประเทศและภายในประเทศ วิหุกุโทรทัศน์ สื่อมวลชน
ประเภทต่าง ๆ สะดวกสบายยิ่งขึ้น ก็ยิ่งทำให้มีช่องทางยั่วยวนเยาวชนมาก
ขึ้น โดยมากเป็นการเอาอย่างคนที่มีชื่อเสียง เป็นคาราภาพยนตร์ หรือนักเพลง
หรือเยาวชนบางคนที่มีรายได้สูงอย่างมหาศาล

ภายในประเทศเล่า ตัวอย่างก็มีอยู่ ที่มีผู้สามารถกระทำความผิดโดยไม่
ต้องรับโทษ ที่ยังมีชีวิตอยู่ก็ได้รับความสุขสำราญ บ้านเรือนใหญ่โต มีคน
เคารพนับถือ กราบไหว้รอบถ้ำน มีความเห็น และมีบุญบารมี เยาวชน
ส่วนใหญ่ย่อมอดเสียมิได้ที่จะรับความนับถือให้เป็นยอดคน

ที่ผมกล่าวมานี้ มิใช่จะกล่าวด้วยความหมดหวัง แต่ใครจะเสนอว่า ความ
รับผิดชอบของผู้ใหญ่ในการที่จะห้ามเยาวชนมิให้ทำบาปและส่งเสริมให้ทำความ
ดีความงามนั้น ยากขึ้นทุกวัน เฉพาะอย่างยิ่งในระบบเศรษฐกิจเร่งรัดพัฒนา
ผู้ใหญบางคนก็กล่าวว่า เราจะพัฒนาเศรษฐกิจให้สำเร็จก็ต้องยอมผ่อนผันให้
มีการทุจริตบ้างนั้น เป็นผู้ใหญ่ซึ่งไม่รับผิดชอบต่อเยาวชน ถ้าจะต้องทุจริตกัน
จึงพัฒนาเศรษฐกิจได้แล้ว ผมว่าอย่าพัฒนากันเลย ปลอ่ยให้กินเผือกกินมัน
กันอย่างสุจริตดีกว่า

ที่ผมกล่าวว่าไม่หมดหวังนั้น ก็เพราะเท่าที่สังเกตดูเยาวชนทั้งในมหาวิทยาลัย ในโรงเรียนและที่อื่นๆ ความบริสุทธิ์ใจและความกล้าบาปยังมีอยู่โดยทั่วไป ขอให้ผู้ใหญ่ชักนำให้ดี ชักนำด้วยการกระทำและความประพฤติเป็นตัวอย่าง อย่าเพียงแต่ชักนำด้วยปากอย่างหนึ่ง ใจอย่างหนึ่ง

สรุป

ระบบเศรษฐกิจในระยะพัฒนานี้ ก่อปัญหาให้เยาวชนเป็นอันมาก ทั้งในในด้านอาหาร ด้านอนามัย ด้านอุปนิสัย ด้านเพศ ด้านการศึกษาอบรม และในด้านความประพฤติ เป็นความรับผิดชอบของผู้ใหญ่ทุกประเภทที่จะช่วยป้องกันแก้ไขปัญหาเหล่านี้ นโยบายวางแผนครอบครัวระดับชาติจะช่วยทำให้ปัญหาใหญ่ ๆ ผ่อนคลายลงบ้าง

อย่างไรก็ตาม ผู้ใหญ่มีหน้าที่รับผิดชอบที่จะจัดระบบเศรษฐกิจและสังคมเหลือไว้ให้หนุ่มๆ มีปัญหาน้อยที่สุดที่จะทำได้ เพื่ออำนวยให้เยาวชนได้เติบโตและดำรงสมาชิชีวิตอยู่ในสังคมซึ่งเจริญด้วยสมรรถภาพ เสรีภาพ ความยุติธรรม และความเมตตาปรานี

ปาฐกถาแสดง ณ หอประชุมคุรุสภา

๒๔ ตุลาคม ๒๕๑๒

ตีพิมพ์ครั้งแรกใน

รวมปาฐกถา ขุดเยาวชนกับเศรษฐกิจ ๒๕๑๓ ของคุรุสภา